

Friedrich August von Hayek

(* 1899 Viena - ☾ 1992 Freiburgas)

F. A. von Hayek vaidmuo socializmo žlugimo metu XX amžiuje gali būti palygintas su Adam Smith įtaka XVIII amžiaus Švietimo epochos metu, skleidžiant tokias idėjas kaip kūrybinė laisvės galia ir rinkos ekonomika. F. A. von Hayek tapo svarbiausiu socialistų ir kitų partijų, remiančių kolektyvizmą, priešų. Jo garsiausi veikalai - „Kelias į vergovę“ (1944), „Laisvės konstitucija“ (1960), „Pražūtinga puikybė: Socializmo klaidos“ (1989). F. A. von Hayek idėjos, propaguojančios globalų kapitalizmą, turėjo nepaprastai didelę įtaką ne tik daugumai žymių ekonomistų bei filosofų, pavyzdžiui, K. R. Popper ir Robert Nozick, bet ir įtakingiausiems Vakarų ir Rytų politikams, ypač Ludwig Erhard, Margaret Thatcher bei Ronald Reagan, taip pat Vaclav Klaus (Čekija), Leszek Balcerowicz (Lenkija) ir Mart Laar (Estija) ir t.t.

Neabejotinai F. A. von Hayek tapo mėgstamiausiu taikiniu tiek socialistams, protekcionistams, o vėliau ir globalizacijos oponentams bei neoliberalizmo šalininkams. Šiandien tarp visų svarbiausių jo nuopelnų socialinei filosofijai, sudėtingos savaiminės tvarkos teorijai ar net neurobiologijai yra traktatas apie informacijos problemą – jos panaudojimą ir žinių stoką (tęsiant Ludwig von Mises tradiciją). Šis darbas labai artimai susijęs su jo teorijomis apie konkurencijos politiką

atvirose rinkose, decentralizuotą politinę sistemą ir valdžios kontrolę: konkurencija yra geriausias būdas atrasti naujus ir geresnius sprendimus, suteikti žmonėms geresnes galimybes ieškant asmeninės laimės ir siekiant prasmingo gyvenimo.

Literatūra:

Bruce Caldwell (Ed.), The Collected Works of F. A. von Hayek (19 Vol.), Chicago and London 1997.

Internetinės svetainės:

www.hayekcenter.org apžvelgia F. A. von Hayek pagrindines teorijas, jo nuopelnus, apdovanojimus ir kt.

www.mises.org/hayekbio.asp supažindina su F. A. von Hayek biografija ir darbais.

Šaltinis:

Friedrich Naumann Institutas
http://www.fnst-freiheit.org/webcom/show_article.php/_c-1144/_lkm-1091/i.html
Parengė Horst Werner